

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Aalto, Terhi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kuka vie? Naiset, politiikka ja päivähoitolainsäädäntö: tapaukset päivähoidon subjektiivinen oikeus			
Oppiaine-Läroämne-Subject Valtio-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-05-16	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 83 s. , 10 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan suomalaisen naisliikkeen vaikutusta lasten päivähoitoa koskevaan lainsäädäntöön 1990-luvun puolivälissä. Tarkoituksena on selvittää, millainen rooli ja vaikutus naisliikkeen edustajilla on ollut päivähoitouudistusten valmistelu- ja päätöksentekoprosesseissa. Samalla tarkastellaan valtiollisten tasa-arvoinstituutioiden roolia naisliikkeen intressejä välittävinä toimijoina: ovatko viralliset tasa-arvoelimet pyrkineet ja pystyneet edistämään naisliikkeen tavoitteita päivähoitopolitiikassa ja ovatko ne onnistuneet tuomaan päivähoitokeskusteluihin sukupuolinäkökulmaa. Lisäksi kuvataan sitä, miten sukupuoleen liittyvä problematiikka on päivähoitokeskusteluissa tuotu esiin.</p> <p>Tutkimuskysymyksiä tarkastellaan kahden tapauksen kautta. Ensimmäinen tapaus on päivähoiton subjektiivisesta oikeudesta käyty keskustelu vuonna 1994. Toinen tapaus käsittelee lasten kotihoidon tuen Ieikkausta vuonna 1995. Valitut kaksi uudistusta kuuluvat 1990-luvun keskeisimpien lastenhoitopoliittisten uudistusten joukkoon. Tutkielmassa käytetty empiirinen aineisto koostuu pääosin tapauksiin liittyvistä virallisiasiakirjoista. Näitä ovat päivähoitouudistusten valmisteluasiakirjat kuten työryhmämuistiot, niistä annetut lausunnot, eduskunnan valiokuntapöytäkirjat, kirjatut täysistuntokeskustelut, tasa-arvoasiain neuvottelukunnan, tasa-arvovaltuutetun sekä eduskunnan naisverkoston kannanotot ja pöytäkirjat. Lisäksi kartoitetaan päivähoitopoliittisen toimintaympäristön keskeisiä piirteitä, naisliikkeen dynamiikkaa ja tasa-arvoelinten toimintaa, jotta voidaan selvittää naisliikkeen vaikuttavuuden yhteydessä olevia tekijöitä suomalaisessa yhteiskunnassa. Tutkielma on kvalitatiivinen tapaustutkimus, jossa pääasiallisena viitekehysenä käytetään kansainvälisen RNGS (Research Network on Gender Politics and the State) -tutkimuksen vaikutussuhdemallia. Mallissa testataan, selittävätkö naisliikkeen ominaisuudet, poliittinen toimintaympäristö ja virallisten tasa-arvoelinten toiminta naisliikkeen onnistumista tai epäonnistumista poliittisissa prosesseissa. Tutkielmassa tehdyt johtopäätökset perustuvat empiirisen aineiston analysointiin ja arviointiin RNGS-mallin, aikaisemman RNGS-tutkimuksen ja muun käytetyn tutkimuskirjallisuuden valossa.</p> <p>Suomalaisen naisliikkeen osallistuminen päivähoitouudistuksiin on ollut 1990-luvun puolivälissä aktiivista, mutta tavoitteet ovat menneet läpi vaihtelevasti: ensimmäisessä tapauksessa liikkeen keskeiset intressit ovat näkyneet lopullisessa lainsäädännössä, mutta toisessa tapauksessa tulos on ollut pettymys. Molemmissa uudistuksissa valtiollisten tasa-arvoinstituutioiden rooli on ollut lähinnä symbolinen. Ne eivät ole 1990-luvulla aktiivisesti edistäneet naisliikkeen tavoitteita tai tuoneet nimenomaiseen keskusteluun sukupuolinäkökulmaa. Tämä johtuu ensisijaisesti siitä, että etujärjestömainen vaikuttaminen päivähoitopolitiikkaan ei ole osa instituutioiden valitsemaa strategiaa ja asialistaa.</p> <p>Suomalaisen naisliikkeen merkittävä rooli päivähoitopolitiikassa perustuu siten pikemminkin naisten korkeaan poliittisen edustuksen asteeseen ja yhteistyöperinteisiin kuin tasa-arvoelinten aktiiviseen rooliin. Merkittäviksi tekijöiksi naisliikkeen onnistumisen kannalta nousevat naisliikkeen ominaisuudet, erityisesti liikkeen yhtenäisyys, vasemmistolaisemman naisliikkeen osan tuki ja päivähoitoasioiden korkea prioriteetti naisliikkeen eri osien asialistoilla. Myös poliittisen toimintaympäristön avoimuudella, poliittis-ideologisella ilmapiirillä sekä taloudellisen toimintaympäristön muutoksella on merkitystä naisliikkeen onnistumiselle.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords naisliikkeet politiikka päivähoito kotihoitontuki			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			